

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
23/12/2009
EIXIDA NUM. 27799.....

Direcció Territorial d'Educació - València
Sr. Director
Gregori Gea, 14
VALENCIA - 46009 (València)

=====
Ref. queixa núm. 091101
=====

Assumpte: obligació de resoldre.

Sr. director,

Vam rebre en esta institució un escrit de queixa signat pel Sr. (...), com a (...) del CP Manuel González Martí, de Benifaraig (València) que va estar registrat amb el número de referència indicat més amunt.

Substantialment ens manifestava els fets i les consideracions següents:

Que, amb data 12 de novembre de 2008, va presentar davant la Direcció Territorial d'Educació de València un escrit en què demanava que es retiraren totes les cobertes i els pòrtics construïts de fibrocement d'amiant o asbest en el centre educatiu esmentat i que se substituïren per un altre material que no fóra nociu per a la salut. Però en el moment de formular la queixa davant esta institució no han rebut cap resposta en el sentit de l'art. 42 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

En considerar que la queixa reuneix els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada, a fi que remetera informació suficient sobre la realitat de les al·legacions de la persona interessada i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La Direcció Territorial d'Educació, com a resposta al nostre escrit, va adjuntar l'informe emés respecte d'això per la Unitat Tècnica de Construccions d'eixa Direcció Territorial en els termes següents:

“Visitat el centre de referència, el tècnic que subscriu informa:

En el col·legi hi ha unes cobertes i uns porxos de pas construïts amb fibrocement, presumiblement d'amiant.

Quant a l'ús de materials que continguen amiant en la seua composició, les disposicions establixen el següent:

- El 15 de juny de 2002 entra en vigor la prohibició de fabricar productes que continguen amiant.
- Fins al 15 de desembre de 2002, podien comercialitzar-se i instal·lar-se productes amb amiant, fabricats abans del 25 de juny de 2002.
- A partir del 15 de desembre de 2002, prohibició de produir, comercialitzar i instal·lar amiant i productes que en continguen.

Davant això anterior, estes cobertes poden mantenir-se instal·lades fins la fi de la seua vida útil, ja que van estar col·locades abans del 15-12-2002.”

L'interessat, a qui vam donar trasllat de la comunicació rebuda, va formular les al·legacions que considerà convenientes i va ratificar el seu escrit inicial de queixa, en què demanava al Síndic de Greuges que mitjançara perquè l'Administració educativa retirara del centre educatiu de referència totes

“(…) les cobertes i els porxos construïts amb fibrocement d'amiant o asbest, i que els substituïra per un altre material que no fóra nociu per a la salut (…)”, ja que, segons el dictamen emés “(…) a instància de l'interessat i d'un altre pare d'alumne, van enviar al Departament de Construccions Arquitectòniques de la Universitat d'Alacant trossos que havien caigut de les cobertes del porxo i, amb data de juliol de 2008, el Sr. (...) va signar l'informe dels resultats de les anàlisis, que consta en l'expedient (...)”

i entre les conclusions del qual assenyala el següent:

“(…) cal destacar que es tracta de mineral «crisòlit», que poden observar-s'hi fibres no lligades pel cement, la qual cosa implicaria que el prefabricat de fibrocement està deteriorat i que s'haurà després i pot desprendre's material particulat atmosfèric d'amiant. Finalment, L'AUTOR DE L'INFORME DICTAMINA QUE EL MATERIAL D'ON S'HAN EXTRET LES MOSTRES HA DE SER SUBSTITUÏT (...)”.

L'informe emés per la Universitat d'Alacant, Departament de Construccions Arquitectòniques a què fa referència el promotor de la queixa, va ser del tenor literal¹ següent:

“Objecte de l'estudi. Analitzar dues mostres de fibrocement, enviades pel Sr. (...) per descartar o confirmar la presència d'amiant (asbest) i, en este últim cas, determinar-ne l'espècie mineral.

Anàlisi de les mostres i resultats. Les mostres, d'unes dimensions aproximades de 3x3 cm, van ser analitzades mitjançant microscòpia òptica en els laboratoris del Departament de Construccions Arquitectòniques de la Universitat d'Alacant i s'hi va observar que són de naturalesa similar.

En ambdues mostres s'observen materials fibrosos amb aspecte de «cua de cavall» que, d'acord amb la literatura científica es corresponen amb el mineral crisòlit (s'hi adjunten 6 fotos).

Posteriorment, les mostres s'han analitzat mitjançant microscòpia electrònica d'escombratge en els Servicis Tècnics de la Universitat d'Alacant. Totes les anàlisis fetes presenten morfologies i composicions iguals. Per exemple, s'hi adjunta una foto corresponent a la mostra 1 i la seua anàlisi per dispersió d'energies. Tant

¹ La traducció és nostra.

l'aspecte com la seua composició (silicat de magnesi) es corresponen amb el mineral crisòtil conegut també com asbest blanc.

Finalment, es va prendre una part de la mostra 1 i una part de la mostra 2, es va triturar el material en un morter d'àngata i es va analitzar mitjançant difracció de raigs X en els Servicis Científicotècnics de la Universitat d'Alacant. El resultat de l'espectre que s'hi adjunta mostra que, a més de les fases corresponents al cement (portlandita i calcita), s'hi detecta la presència de crisòtil.”

Una vegada conculsa la tramitació ordinària de l'expedient passem a resoldre'l. És per això que li demanem que considere els arguments que seguidament li exposem i que constituïxen els fonaments de la resolució amb què concullem:

Com a qüestió prèvia, hem de dir que en la present queixa hem de referir-nos a dues qüestions: la primera, relativa al fet que el promotor de la queixa assenyalava en el seu escrit que, amb data 18 de novembre de 2008, van presentar davant la Direcció Territorial d'Educació de València un escrit en què demanaven la retirada de totes les cobertes i els porxos construïts amb fibrocement o asbest en el CP Manuel González Martí de Benifaraig (València), però que en el moment de formular la seua queixa davant esta institució (19 de maig de 2009, núm. reg. d'eixida 3953) no havien rebut cap resposta en el sentit de l'article 42 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

En este sentit, referit a la falta de resposta expressa, és convenient recordar que l'article 42 de la Llei 30/1992, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú i la seua modificació posterior, continguda en la Llei 4/1999 de 13 de gener, establix que:

“El termini màxim per a resoldre les sol·licituds que es formulen pels interessats serà el que resulte de la tramitació del procediment aplicable en cada cas. Quan la norma de procediment no fixe terminis, el termini màxim de resolució serà de 3 mesos”.

El dret a obtenir una resolució sobre el que hom demana a l'Administració imposa a esta un termini màxim per a resoldre, amb l'objectiu d'evitar esperes interminables del ciutadà. L'Administració està obligada a respondre al ciutadà que hi acudix, i no ha de donar més del que pot i ha de fer, però tampoc menys del que raonablement pot esperar-se'n, i el mínim que ha d'oferir al ciutadà és una resposta directa, ràpida, exacta i legal. Ens trobem, doncs, davant una de les manifestacions legislatives del dret a obtenir una resolució expressa dins de termini.

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments, i tenir la màxima cura de tots els tràmits que constituïxen l'expedient, prové directament del manament constitucional de l'article 103 d'una administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i que actua amb submissió plena a la llei.

Quant a la segona qüestió, és a dir, la petició de retirada de les cobertes de fibrocement d'amiant, esta institució no pot formular-hi un pronunciament exprés, ja que això implicaria emetre criteris tecnicocientífics aliens al nostre àmbit de competències. Tanmateix, tenint en compte que, tot i que l'informe emés per la Unitat Tècnica de

Construccions de la Direcció Territorial d'Educació de València, que va visitar el centre docent, es dedueix que:

“(…) la Llei de 15 de juny de 2002 implica la prohibició de fabricar productes d'amiant des de la seua data d'entrada en vigor, però com les cobertes van ser fabricades abans de la vigència de la llei esmentada, poden mantenir-se instal·lades fins a la fi de la seua vida (…)”

i que les conclusions de l'informe emés per la Universitat d'Alacant, a què hem fet referència, destaquen que:

“(…) es tracta d'un mineral crisòtil en què poden observar-se fibres no lligades pel cement, la qual cosa implicaria que el prefabricat de fibrocement està deteriorat i que s'haurà després i pot desprendre's material particulat d'amiant. Finalment, l'informe de la Universitat d'Alacant dictamina que el material d'on s'han extret les mostres ha de ser substituït (…)”.

Atenent a tot el que hem exposat, des d'esta institució fem el següent **SUGGERIMENT A LA DIRECCIÓ TERRITORIAL D'EDUCACIÓ DE VALÈNCIA**: en primer lloc, recordar-li l'obligació de donar resposta expressa a les sol·licituds i consultes dels ciutadans, i d'altra banda, tot i no existir cap tipus de regulació sobre la substitució de les cobertes i els porxos construïts amb fibrocement d'amiant, l'Administració podria fer un esforç per intentar donar algun tipus de solució a esta controvèrsia, ja que la prohibició de fabricació i comercialització d'amiant es va fer perquè presenta riscos per a la salut i, en este sentit, pot implicar un risc per a la salut dels menors usuaris del centre en qüestió. A més, “s'hi aprecia en les fotografies adjuntes que es tracta d'unes cobertes i uns porxos no molt nous (…)", per la qual cosa es podria plantejar, per tant, l'opció de sol·licitar-ne la renovació.

Li agrairem que ens remeta en el termini d'un mes el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta el suggeriment que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-lo.

En transcórrer el termini màxim d'una setmana a què fem referència en el paràgraf anterior, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana